U 55/2026 vp Sirusäädös 2.0

Talousvaliokunta pe 9.10.2026

Eritysasiantuntija Simo Välke

Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

Sirusäädös 2.0 vahvistaisi EU:n puolijohde-ekosysteemiä

Säädösehdotus koostuu kolmesta pilarista:

1. Siruja Euroopalle 2.0	2. Toimitusvarmuus ja kysyntä	3. Seuranta ja kriisitoimet
• suunnittelu, pilottilinjat, kvantti- ja fotoniikkateknologiat, osaamiskeskukset, sirurahasto sekä grand challenges -kokonaisuudet.	• eurooppalaiset puolijohdeteknologian aloitteet, strategiset hankkeet, lupamenettelyjen sujuvoittaminen, kysynnän vauhdittajat ja julkiset hankinnat.	• strateginen kartoitus, puolijohteiden toimitusketjualusta, ennalta ehkäisevä tiedonkeruu sekä kriisivaiheen välineet.

1) Siruja Euroopalle 2.0

- Tavoitteena on **vahvistaa EU:n puolijohdeteollisuutta koko arvoketjussa**: tutkimuksesta pilotointiin, teolliseen käyttöönottoon ja skaalaamiseen.
- Uudet toimet kohdistuisivat muun muassa **suunnittelualustaan, pilottilinjoihin, kvanttisiruihin, fotoniikkaan ja osaamiskeskusverkostoon.**
- **Suurhaasteet (Grand Challenge)** kokoaisivat yrityksiä, tutkimusta ja käyttäjätoimialoja ratkaisemaan strategisia teknologiahaasteita, esimerkiksi tekoäly-, pilvi-, energia- ja teollisuussovelluksissa.
- **Sirurahaston ja rahoitusvälineiden** tavoitteena olisi parantaa etenkin startup-, scale-up-, pk- ja mid-cap-yritysten kasvurahoituksen saatavuutta.

2) Toimitusvarmuus ja kysyntä

- **Eurooppalaiset puolijohdeteknologian aloitteet** ja **strategiset hankkeet** saisivat erityisaseman, jos ne vahvistavat EU:n toimitusvarmuutta, resilienssiä ja teknologista osaamista.
- **Eurooppalaisen puolijohdeteknologian huippuosaamisalueet**
- **Lupamenettelyt** koottaisiin keskitetyn asiointipisteen ja yhden hakemuksen menettelyn ympärille; tavoitteena enintään 12 kuukauden käsittelyaika.
- **Kysyntäpuolen välineet** sisältäisivät kysyntäfoorumin, kysynnän vauhdittajat ja innovatiivisten hankintojen tuen.
- **Julkisissa hankinnoissa** hankintayksiköt voisivat pyytää toimitusvarmuusilmoituksia kriittisen infrastruktuurin puolijohteita sisältävissä hankinnoissa; komissio voisi tietyin edellytyksin tehdä ilmoituksesta pakollisen.

3) Seuranta ja kriisitoimet

- **Komissio laatisi strategisen kartoituksen** EU:n puolijohdearvoketjusta ja varhaisvaroitusindikaattoreista yhdessä jäsenvaltioiden kanssa.
- **(Uusi) Puolijohteiden toimitusketjualusta** toimisi yritysten välisenä digitaalisena toimitusketjun läpinäkyvyyttä lisäävänä alustana.
- **(Uusi) Ennalta ehkäisevässä vaiheessa** komissio voisi pyytää tietoja alustalta tai yksittäisiltä yrityksiltä vakavan toimitushäiriön riskin arvioimiseksi.
- **Kriisivaiheessa** välineitä olisivat tietopyynnöt, ensisijaisiksi luokitellut tilaukset ja yhteishankinnat. Kriisivaiheen aktivointi edellyttäisi neuvoston päätöstä

Valtioneuvoston kanta

- Pidämme tärkeänä, että asetuksessa huomioidaan Suomelle tärkeät teknologia-alat, kuten kvanttisirut, fotoniikka ja tehoelektroniikan puolijohteet.
- Korostamme, että toimien tulisi perustua markkinaehtoisuuteen ja kilpailullisuuteen ja unionin varoista jaettavan rahoituksen jakoperusteiden tulisi perustua erinomaisuuteen, ei alueellisiin perusteisiin. Haitalliseen valtiontukikilpailuun johtavaa tilannetta olisi vältettävä.
- Valtioneuvosto pitää tärkeänä asetusehdotuksen tavoitteita vahvistaa EU:n teknologista **suvereniteettia,** kriisivalmiutta ja kilpailukykyä globaalisti.
- Teknologisen suvereniteetin vahvistamista tulisi hakea yhteistyöstä samanmielisten ja luotettavien **kumppanimaiden** kanssa. Yhteistyömahdollisuuksien tulee säilyä riittävän avoimina.
- Kysyntälähtöiset toimet ovat lähtökohtaisesti tervetulleita. Julkisia hankintoja koskevissa toimissa olisi kuitenkin kiinnitettävä huomiota toimitusvarmuusilmoituksen tuomaan taakkaan.
- Lisäksi neuvotteluissa tulee varmistaa, ettei **komissiolle siirretä valtaa enempää kuin on välttämätöntä ja että siirrettävät valtuudet** ovat tarkoituksenmukaisesti rajattu.

Kiitos